

Nieuwe boerderij geeft boer kans in buurt van natuur

De nieuwe boerderijen moeten de tegenhanger worden van landgoederen. Agroplan ziet kansen in de combinatie tussen landbouw en woningbouw. Ook moeten boeren dezelfde fiscale voordelen krijgen als erfpachters van landgoederen. Foto ANP

Steeds meer boeren moeten plaatsmaken voor natuur door aanleg van de EHS, Natura 2000 of de reconstructie. Om de landbouw daar te behouden, heeft Agroplan nieuwe boerderijen bedacht die als tegenhanger van landgoederen moeten dienen. Door verbreding blijft het bedrijf rendabel.

DOOR KELLY LUBBERS

In extensiveringsgebieden en gebieden waar natuur wordt ontwikkeld, heeft het traditionele boerenbedrijf geen bestaansrecht meer. Maar daardoor verdwijnt ook het leven van het platteland en loopt de economie terug. Om landbouw in zulke gebieden te behouden, moet de boer een extra verbredingstak zoeken waarmee hij toch op dezelfde plek kan blijven ondernemen. Het nieuwe adviesbureau Agroplan geeft daarbij advies. Het bureau is opgezet door Noordanus en Van Driesten Rentmeesters in samenwerking met bedrijfsadviseurs van accountantskantoor Accon AVM.

Landschapsarchitect Lara de Graaf, agrarisch bedrijfsadviseur Henk Lassche en rentmeester Pieter Noordanus zijn vanaf het begin betrokken bij Agroplan. In hun dagelijks werk zagen ze de kansen voor boeren nabij natuurgebieden kleiner worden, vooral door starre en eenzijdige regelgeving. Daarom proberen ze oplossingen te vinden om boeren toch op dezelfde plek te houden, zonder dat ze al hun agrarische activiteiten moeten staken.

"Verbreding is het codewoord", zegt Pieter Noordanus. "Boeren moeten de combinatie kunnen maken tussen landbouw, natuur en bijvoorbeeld een rode functie (woningbouw of verhuur). Daarmee kunnen ze geld verdienen, waardoor ze een deel van hun landbouwtak kunnen inleveren zonder helemaal te stoppen."

Agroplan heeft een oplossing bedacht waarmee de plattelandswoning een goede bron van inkomsten kan zijn.

"Daarvoor moet wel de regelgeving worden aangepast", zegt Noordanus. "De nieuw te bouwen woning moet een aparte status krijgen, waardoor hij wel eigendom blijft van de boer, maar ook verhuurd of in erfpacht kan worden uitgegeven. Uiteraard kan de huurder dan niet klagen over eventuele stank- of geluidshinder. Verhuur kan de boer zo 1.000 euro extra in de maand opleveren."

Daarnaast biedt natuur- en landschapsbeheer in combinatie met landbouw nog veel kansen, denkt Lara de Graaf. "Natuurlijk doen boeren nu al aan agrarisch natuurbeheer, maar daar is nog veel meer uit te halen. De boer moet op een slimme manier de samenwerking zoeken met zijn omgeving. Een restaurant in de buurt bijvoorbeeld, dat is gebaat bij een mooi landschap en wil daar waarschijnlijk best aan mee betalen als het klanten oplevert", aldus De Graaf. "De boer doet veel als vanzelfsprekend, terwijl anderen hier van profiteren".

Ook de Natuurschoonwet moet meer kansen gaan bieden. "Het fiscale voordeel dat daaraan kleef, levert nu alleen nog maar wat op voor landgoedeigenaren en erfpachters van landgoederen", zegt Noordanus. "Maar fiscale voordelen voor agrarisch ondernemers die willen voldoen aan de eisen van de Natuurschoonwet zijn er nagenoeg niet."

Behalve deze nieuwe wegen om geld te verdienen, werkt Agroplan ook aan de standaardmanieren om te verbreden. "Dat kan natuurlijk best met een boerderijwinkel, bed and breakfast of educatie", zegt De Graaf. "Het gaat erom dat de boer zich niet langer op één pijler richt, om zo zijn risico te spreiden en de landbouw aan te vullen."

Zo'n breed bedrijf ziet natuurlijk niet elke boer zitten. En het is heel belangrijk dat de boer er vol voor gaat, zegt Henk Lassche van Accon AVM Bedrijfsadvies, dat ook in Agroplan vertegenwoordigd is. "De persoon is heel belangrijk, die moet de kar trekken. We maken een persoonlijke profielanalyse waaruit moet blijken of de ondernemer voor een verbreed bedrijf geschikt is. Daarnaast maken we aan de hand van de plannen een bedrijfsexploïtatie, waarbij de oude en nieuwe situatie tegen het licht worden gehouden." Financiering moet vooral van de boer komen, hoewel er ook mogelijkheden voor subsidie zijn.

Ontwerp voor nieuwe boerderij. Natuur wordt belangrijker. Foto Agroplan

COLUMN

boes lapte

Etappes

De mais is eraf. Een vreemd gevoel. Niet alleen omdat we dit jaar zo vroeg zijn (vroeg ras en vroeg gezaaid). Maar ook omdat ik er zo weinig van gemerkt heb. Normaal is het rond de mais een drukte van belang op het erf. Ronkende motoren, extra trekkers van buren die komen helpen met het transport, drukte rond de bult die goed verdeeld en aangereden moet worden, constant verkeer van koffie, thee, broodjes of warm eten. Niets van dat alles dit jaar. Want de maisbult kwam op de nieuwe plek.

's Morgens was Giki hier wel bezig om de hakselaar schoon te maken, door te smeren en de messen te slijpen. Maar zodra hij hegreed, zag ik hem pas weer als het donker was. Michel reed heen en weer met diesel, onderdelen, plastic en de nodige versnaperingen. En dat was dan ook alles wat ik er van meekreeg. Zo druk als anders, zo stil was het nu. Maar het gaf me wel een goed gevoel dat we al onze aandacht nu op de nieuwe plek richten.

Officieel moeten we hier 1 oktober weg zijn. Maar de eigenaar zag vorige week ook wel dat we dat niet gaan redden. Nu de mais eraf is, kunnen we ons weer helemaal storten op de bouw van het simpele schuurtje dat bestemd is voor de vrachtwagen drachtige vaarzen die we uit Nederland willen halen.

'Op de nieuwe plek is zelfs nog geen stroom en water'

Die moeten een maand in quarantaine en dat kan mooi op de nieuwe plek.

Dan kunnen we de melkstal en de grote schuur bouwen en zo snel mogelijk alles verhuizen naar de nieuwe plek. We weten dat het nog een heel karwei is. Want op dit moment is er zelfs nog geen stroom of water. En we willen alles zelf doen. Niet alleen omdat dat goedkoper is, maar meer omdat je er hier toch bij moet zijn.

Ook al huur je mensen in. Roemenen voeren het werk graag zó uit, zoals ze zelf denken dat het het beste (of het makkelijkste) is. Ook al wil je dat niet. Dus er met je neus bovenop zitten is hier geen overbodige luxe.

We mogen blij zijn als we over kunnen voor de zware vorst inzet. Maar je kunt hier toch nooit van te voren zeggen hoe dingen gaan. Dus we doen het maar in etappes. Eerst het kleine schuurtje afmaken, zodat Michel naar Nederland kan om de vaarzen te kopen. Het voer ligt in ieder geval al op ze te wachten.

Miranda Noordman heeft samen met haar man Michel het melkveebedrijf Boes Lapte in Roemenië.